

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 3748
Warszawa, 10 lipca 2015 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjętą przez Senat na 78 posiedzeniu w dniu 10 lipca 2015 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

- o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw wraz z projektem tej ustawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Roberta Mamątowa do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Bogdan Borusewicz

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 10 lipca 2015 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz
niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz
niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw.

Jednocześnie upoważnia senatora Roberta Mamątowa do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206 i z 2015 r. poz. 693) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Represjami w rozumieniu ustawy są również okresy przymusowego zatrudnienia, z przyczyn politycznych, żołnierzy:

- 1) zastępczej służby wojskowej, w latach 1949–1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych;
- 2) z poboru w 1949 r. wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” w kopalniach węgla i kamieniołomach;
- 3) w batalionach budowlanych w latach 1949–1959.”;

2) w art. 9:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Okresy, o których mowa w art. 1 ust. 2, art. 2, art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 1a, zalicza się do okresów zatrudnienia, od których zależy przyznanie lub wysokość świadczeń przysługujących pracownikom od pracodawcy, na podstawie złożonego przez pracownika ubiegającego się o te świadczenia wniosku, do którego należy dołączyć dokument stwierdzający przyznanie uprawnień określonych w ustawie.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy pracownik w okresach, o których mowa w art. 1 ust. 2, art. 2, art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 1a, był jednocześnie zatrudniony, okresy te zalicza się do okresu zatrudnienia warunkującego nabycie świadczeń pracowniczych, jeżeli

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

przy ustalaniu prawa do tych świadczeń do okresu tego zatrudnienia nie zostało zaliczone to zatrudnienie.”;

3) w art. 12:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osobom, które zostały uznane za niezdolne do pracy wskutek niezdolności do pracy pozostającej w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 oraz w związku z przymusowym zatrudnieniem, o którym mowa w art. 4 ust. 1a;”;

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Za niezdolność do pracy pozostającą w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 oraz w związku z przymusowym zatrudnieniem, o którym mowa w art. 4 ust. 1a, uważa się niezdolność do pracy będącą następstwem zranień, kontuzji lub innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem lub zatrudnieniem.

4. Związek zranień, kontuzji lub innych obrażeń lub chorób z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 oraz w związku z przymusowym zatrudnieniem, o którym mowa w art. 4 ust. 1a, a także związek niezdolności do pracy z takim pobytem lub zatrudnieniem ustala lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”;

4) w art. 21 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Uprawnienia osób, które podlegały represjom wojennym i okresu powojennego, o których mowa w art. 4 ust. 1a, nie przysługują również żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.²⁾) w art. 21 w ust. 1 uchyla się pkt 63.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1563, 1644, 1662 i 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699 i 860.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) w art. 30 uchyla się pkt 4.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 i 693) w art. 3 w pkt 1 w lit. c uchyla się tiret trzecie.

Art. 5. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824, z 2010 r. Nr 255, poz. 1465 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 696) w art. 8 uchyla się pkt 4.

Art. 6. 1. Żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu lub batalionach budowlanych pobierających, w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie ustawy, świadczenia na podstawie ustawy, o której mowa w art. 8, od dnia wejścia w życie ustawy uznaje się za uprawnionych, w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1.

2. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych informuje osoby, o których mowa w ust. 1, o uznaniu za uprawnionych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje informacje o osobach pobierających świadczenia na podstawie ustawy, o której mowa w art. 8, Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 8. Traci moc ustawa z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia czwartego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7, który wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projekt inicjatywy ustawodawczej ma na celu realizację skierowanej do Senatu petycji (P-8-22/14) dotyczącej poszerzenia zakresu podmiotowego ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (zwanej dalej ustawą o kombatantach) o żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych, w latach 1949–1959, z przyczyn politycznych, w kopalniach węgla, kamieniołomach lub zakładach rud uranu oraz o żołnierzy z poboru z 1949 r. wcielonych z powodów politycznych do nadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla lub kamieniołomach.

Z chwilą uchwalenia ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (zwanej dalej ustawą o żołnierzach górnikach) ówczesny ustawodawca wskazał w preambule, że przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych. Podzielając to stanowisko należy jednak stwierdzić, że ten szczególny rodzaj represji powinien zostać uznany za represję okresu powojennego w rozumieniu ustawy o kombatantach.

Projekt zakłada objęcie zakresem ustawy o kombatantach wszystkich dotychczasowych adresatów ustawy o żołnierzach górnikach. Będą to objęci petycją przymusowo zatrudnieni z przyczyn politycznych żołnierze zastępczej służby wojskowej i żołnierze z poboru (wskazani w art. 1 pkt 1 i 2 ustawy o żołnierzach górnikach) oraz nieobjęci zakresem petycji żołnierze przymusowo zatrudnieni w batalionach budowlanych (wskazani w art. 1 pkt 3 ustawy o żołnierzach górnikach). Każda z powyższych grup żołnierzy górników była poddana szczególnego rodzaju represjom politycznym, i jako taka powinna podlegać jednakowym regulacjom prawnym.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Polsce żyje obecnie około 27,5 tysiąca represjonowanych żołnierzy oraz około 20 tys. wdów po nich. Żołnierze górnicy uprawnieni są do świadczenia pieniężnego, którego maksymalna wysokość, w 2014 r., wynosiła 206,76 zł miesięcznie (za 20 miesięcy trwania przymusowej pracy) oraz ryczałt energetyczny. Żołnierze górnicy zaliczeni do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z zatrudnieniem są również uprawnieni do świadczeń określonych w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. Ponadto ustawa o żołnierzach górnikach stanowi odrębny tytuł dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej zatrudnionych w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych do, ograniczonego kwotowo, odszkodowania.

Uprawnieni na podstawie ustawy o kombatantach, po potwierdzeniu ich statusu przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, mają prawo do szeregu świadczeń przewidzianych w przepisach tej ustawy. Są to m. in. uprawnienia określone jako uprawnienia pracownicze, uprawnienia emerytalne, prawo do wcześniejszego przejścia na emeryturę, dodatek kombatancki (za 2014 r. w wysokości 206,76 zł miesięcznie), pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej i w domach opieki społecznej, ulga w przejazdach środkami komunikacji publicznej, dodatek kompensacyjny, ryczałt energetyczny, świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego oraz przyznawana w drodze wyjątku emerytura lub renta, a także doraźna lub okresowa pomocy pieniężna. Ponadto kombatantom będącym inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. Kombatantom, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o kombatantach przysługuje prawo do bezpłatnego zaopatrzenia w leki, na zasadach art. 46 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Żołnierze górnicy objęci obecnie ustawą o żołnierzach górnikach z dniem wejścia w życie nowych regulacji zostaną uznani za uprawnionych na podstawie ustawy o kombatantach. Projekt ustawy przewiduje tym samym uchylenie ustawy o żołnierzach

górnikach. W ustawie o kombatantach, w art. 4, poszerzono katalog represji pozwalających uznać żołnierzy górników za represjonowanych na podstawie tej ustawy. W art. 21 ustawy o kombatantach wprowadzono wyłączenie podmiotowe dla żołnierzy Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanych w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzy, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym, analogiczne do obecnie obowiązującego wyłączenia z art. 1 ust. 2 ustawy o żołnierzach górnikach. Zmiany art. 9 i art. 12 ustawy o kombatantach, związane z uprawnieniami pracowniczymi i emerytalnymi, przewidują korekty odesłań do zmienionego art. 4 (nowy ust. 1a). Zmiana art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy o kombatantach poszerzy również krąg podmiotów uprawnionych do bezpłatnego zaopatrzenia w leki, na zasadach art. 46 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (ten ostatni przepis przyznaje takie uprawnienia m. in. „osobom represjonowanym” zdefiniowanym przez ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jako osoby, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o kombatantach).

Konsekwencją nowych rozwiązań (uchylenia ustawy o żołnierzach górnikach) są modyfikacje przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (stosowne zwolnienie przedmiotowe wynikać będą bezpośrednio z art. 21 ust. 1 pkt 25, 25a i 27 lit. b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych), ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Przepis przejściowy zakłada „automatyczne” objęcie, w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, zmienionymi przepisami ustawy o kombatantach, wszystkich żołnierzy górników uprawnionych dotychczas do świadczeń na podstawie ustawy o żołnierzach górnikach. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych obowiązany będzie do przekazania stosownej informacji wszystkim uprawnionym. Dane o osobach pobierających świadczenia na podstawie ustawy o żołnierzach górnikach, Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, przekaze Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Jako zasadniczy termin wejścia w życie ustawy wskazano pierwszy dzień czwartego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia. Taka *vacatio legis* pozwala adresatom

ustawy w należyty sposób przygotować się do jej wymogów. Z tych samych powodów wcześniejszym terminem wejście w życie, objęto przepis pozwalający na przekazanie, przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, danych o osobach pobierających świadczenia na podstawie ustawy o żołnierzach górnikach, Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

4. Skutki projektowanej ustawy

Skutki finansowe wejścia w życie projektowanych rozwiązań oparto na informacjach przekazanych przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Biorąc pod uwagę, że w Polsce żyje obecnie około 27,5 tysiąca represjonowanych żołnierzy oraz około 20 tys. wdów po nich, koszt zrównania żołnierzy górników w uprawnieniach z beneficjentami ustawy o kombatantach oszacować można na około 32,3 mln zł. Na kwotę tę składają się koszty wyrównania różnicy pomiędzy świadczeniem pieniężnym wypłacanym żołnierzom górnikom a dodatkiem kombatanckim, a także koszty przyznania żołnierzom i wdowom dodatku kompensacyjnego oraz 51% zniżki na przejazdy komunikacją autobusową i kolejową.

W trakcie prac nad projektem swoją opinię co do skutków finansowych wnoszonej ustawy, w zakresie zaopatrzenia w bezpłatne leki, przedstawił Minister Zdrowia, szacując koszt wprowadzenia zmian w tym zakresie na 96,71 mln zł. Podstawą do wyliczenia Ministra Zdrowia była liczba wszystkich żołnierzy górników, którzy w myśl projektowanej ustawy uzyskają status kombatanta (27,5 tys. żołnierzy górników oraz 20 tys. wdów po nich). Należy jednak zwrócić uwagę, że uprawnionymi do bezpłatnych leków nie staną się wszyscy dotychczasowi żołnierze górnicy, a jedynie te osoby, które spełniają warunek z art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o kombatantach. Jak ocenił podczas prac nad projektem ustawy przedstawiciel Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych takich „nowych” osób uprawnionych może być około 400 (liczbę ta należy powiększyć o osoby pozostające na wyłącznym utrzymaniu uprawnionych). Dodatkowo, w myśl wyjaśnień przedstawiciela Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, część z tych osób może już faktycznie zaopatrywać się w bezpłatne leki, jako osoby legitymujące się książką inwalidy wojennego (wojskowego), która w praktyce potwierdza uprawnienia z art. 45 i art. 46 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Projekt nie wpływa na dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Projektodawca oczekuje, że przyznanie żołnierzom górnikom statusu osób represjonowanych w rozumieniu ustawy o kombatantach przyczyni się do wzrostu poczucia sprawiedliwości społecznej wśród tej grupy beneficjentów nowych rozwiązań.

Projektowane rozwiązania nie niosą bezpośrednich skutków gospodarczych.

Skutki prawne zostały opisane w poprzednich punktach uzasadnienia.

Ustawa nie wywrze wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

5. Konsultacje

W trakcie prac nad projektem wystąpiono o opinię do:

- 1) Ministra Obrony Narodowej,
- 2) Ministra Finansów,
- 3) Ministra Pracy i Polityki Społecznej,
- 4) Ministra Zdrowia,
- 5) Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
- 6) Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych,
- 7) Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa,
- 8) Sądu Najwyższego,
- 9) Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- 10) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 11) Rzecznika Ubezpieczonych,
- 12) Naczelnej Rady Adwokackiej,
- 13) Krajowej Rady Radców Prawnych,
- 14) Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,
- 15) Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych,
- 16) Związku Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników,
- 17) Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- 18) Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Pracy i Polityki Społecznej uznał projekt za ważną zmianę obowiązujących rozwiązań dotyczących uprawnień przysługujących osobom, które podlegały różnym formom represji w okresie systemów totalitarnych, istotnie modyfikującą status żołnierzy górników.

Zwrócił uwagę na objęcie określonymi uprawnieniami wdów lub wdowców, którzy pozostają po żołnierzach górnikach.

Pozytywne opinie o projekcie ustawy przedstawili: Instytut Pamięci Narodowej, Minister Obrony Narodowej oraz Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników. Jak wskazuje Instytut Pamięci Narodowej przyznanie żołnierzom górnikom statusu kombatantów jest w pełni uzasadnione aksjologicznie. Na aprobatę zasługują również rozwiązania legislacyjne, aby dokonać stosownej nowelizacji ustawy o kombatantach, przy jednoczesnym uchyleniu ustawy o żołnierzach górnikach. Kierowanie do pracy w kopalniach żołnierzy górników było jednym z narzędzi represji stosowanych wobec ludności polskiej uznanej potencjalnie bądź rzeczywiście za groźną z punktu widzenia interesów państwa komunistycznego. Praca żołnierzy górników stanowiła formę represji państwa komunistycznego wzorowaną na doświadczeniach państwa sowieckiego.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, nie negując samego włączenia żołnierzy górników w zakres podmiotowy ustawy o kombatantach, zasugerował pozostawienie dotychczasowego szczegółowego rozwiązania, zgodnie z którym trwale poszkodowani na zdrowiu żołnierze górnicy powinni utrzymać status inwalidy wojskowego (projekt przewiduje w to miejsce status tzw. osoby represjonowanej z art. 12 ustawy kombatanczej). W opinii Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zasadną może też być modyfikacja przepisów przejściowych projektu, tak aby żołnierze górnicy przechodzili procedurę weryfikacji z art. 21 ust. 2 ustawy o kombatantach. Zakładany automatyzm przepisów przejściowych budził także wątpliwości Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W opinii tych podmiotów w sposób niedostatecznie jasny przesądzono o rozgraniczeniu uprawnień nabytych na podstawie dotychczasowej ustawy o żołnierzach górnikach i nowej (znowelizowanej) ustawy o kombatantach. Uwag tych nie uwzględniono.

Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, Rzecznik Ubezpieczonych, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów poinformowali, że nie wnoszą uwag do projektu.

Negatywną opinię o projekcie ustawy przedstawił Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem Związku krąg osób uprawnionych do świadczeń wynikających z ustawy o kombatantach nie powinien być rozszerzany. Włączenie żołnierzy górników w krąg beneficjentów ustawy o kombatantach spowoduje bowiem deprecjację

pojęcia kombatantstwa i represji doznanych przez Polaków podczas II wojny światowej. Beneficjentami ustawy o kombatantach powinny być wyłącznie osoby, które z narażeniem życia, walczyły z wrogiem podczas II wojny światowej bądź doznały represji w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady, sowieckich łagrach oraz więzieniach PRL.

Minister Zdrowia przedstawił opinię dotyczącą skutków finansowych ustawy przytoczoną w pkt 4 uzasadnienia.

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

SZEF KANCELARII SENATU

Ewa Polkowska

SK-0401-13/15

Warszawa, dnia 14 lipca 2015 r.

Szanowny Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przesłaniem do Sejmu, podjętej przez Senat na 78. posiedzeniu uchwały z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (wraz z projektem tej ustawy), pragnę przekazać Panu Ministrowi stanowiska podmiotów zewnętrznych przesłane do Senatu w toku postępowania zmierzającego do wypracowania przedmiotowego projektu ustawy.

Stanowiska w sprawie projektu ustawy przedstawiły następujące podmioty:

- 1) Minister Obrony Narodowej,
- 2) Sąd Najwyższy,
- 3) Naczelny Sąd Administracyjny,
- 4) Rzecznik Ubezpieczonych,
- 5) Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa,
- 6) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- 7) Instytut Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
- 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 9) Szef Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych,
- 10) Minister Pracy i Polityki Społecznej,
- 11) Minister Zdrowia (pisma z dnia: 13 maja 2015 r oraz 27 maja 2015 r.),
- 12) Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników,
- 13) Związek Inwalidów Wojennych RP.

Ewa Polkowska
wz. Szefa Kancelarii Senatu
Dyrektor
Ewa Polkowska
Alb. Skorupka

KU 129/15

MINISTER OBRONY NARODOWEJ
300/650/T-58/15/IS

Warszawa, 2015-04-28

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
KANCLERZYSTWA JAWNA

Nr 3066/01
30. KWI. 2015

Pan Piotr ZIENTARSKI
PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI USTAWODAWCZEJ

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 kwietnia br. (BPS/KU-034/854/2/15) dotyczące przedstawienia opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy *o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki Nr 854), uprzejmie informuję, że resort obrony narodowej pozytywnie ocenia propozycję wprowadzenia regulacji przedstawionych w tym projekcie ustawy.

Z poważaniem

z up. Maciej JANKOWSKI
PODSEKRETARZ STANU

KU 136/15

Warszawa, dnia 7 maja 2015 r.

PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BSA III-021-143/15

Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 kwietnia 2015 r., BPS/KU-034/854/11/15
uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do **projektu ustawy o
zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami
represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw.**

Z poważaniem

w/z

prof. dr hab. Tadeusz ERECIŃSKI

km 140/15

PREZES
NACZELNEGO SĄDU ADMINISTRACYJNEGO

Warszawa, dnia 7 maja 2015 r.

BO-60-11/15

Pan Senator
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Pan Senator, Panie Senatorze,

Odpowiadając na pismo z dnia 20 kwietnia 2015 r. BPS/KU-034/854/12/15, dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o Komбатantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854), uprzejmie informuję, że do przedstawionego projektu ustawy uwag merytorycznych nie zgłaszam.

Z wyrazami szacunku

PREZES
Naczelnego Sądu Administracyjnego

prof. Roman Hauser

KW 1137/15

Rzecznik Ubezpieczonych

www.rzu.gov.pl

Aleksandra Wiktorow

Warszawa, 2015-05-05

RU/70/AD/15

Pan Senator
Piotr Zientarski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat RP
ul. Wiejska 6
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z 20 kwietnia 2015 r. (BPS/KU-034/854/10/15), dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854) uprzejmie informuję, że Rzecznik Ubezpieczonych, w zakresie zadań określonych przepisami ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Dz. U. z 2013 r. poz. 290 ze zm.), nie zgłasza uwag do projektu.

z poważaniem

Aleksandra Wiktorow

Km 145/15

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA
Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 392 31-17; fax: (+48) 022 392 31-20

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-190/15/KBU
DOPL/1555/15

Warszawa, 2015.05. 12

Pan
Piotr ZIENTARSKI
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo z dnia 20.04.2015 r., znak BPS/KU-034/854/13./15, dotyczące zaopiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854), uprzejmie informuje, iż Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa nie zgłasza uwag do przedmiotowego projektu.

WICEPREZES
Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa

Piotr Kocub

Otrzymują:

- 1) adresat – 1 egz.,
- 2) a/a – 1 egz.

POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW

00-024 Warszawa, Al. Jerozolimskie 30

Tel. /22/ 827-09-15, 827-96-42, 827-18-56, 827-05-39, 827-07-47

Tel./fax 827-18-36

www.pzeri.org

e-mail: zarzadglowny@pzeri.org

ZARZĄD GŁÓWNY

Nasz znak: Org. 752/15

Warszawa, dnia 12 maja 2015 roku

Pan Senator Piotr Zientarski

Przewodniczący

Komisji Ustawodawczej

Senat RP

Szanowny Panie Senatorze

W związku z przesłanym do zaopiniowania projektem ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854) uprzejmie informuję, że do w/w projektu nie zgłaszam uwag.

Z wyrazami szacunku

Przewodnicząca ZG

/Elżbieta Ostrowska/

KU 148/15

Warszawa, 13 maja 2015 r.

PREZES

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

dr Łukasz Kamiński

BPR-0711-10(3)/15

Pan Senator
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Senatorze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 20 kwietnia 2015 roku (BPS/KU-034/854/7/15) przekazuję w załączeniu opinię prof. Janá Żaryna dotyczącą projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854).

Jednocześnie pragnę wyrazić zadowolenie ze względu na podjęcie przez Senat RP prac legislacyjnych w tym zakresie. Przyznanie statusu kombatantów żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz nadanie im uprawnień wynikających z ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego wychodzi naprzeciw słusznym postulatom tej grupy osób represjonowanych, a także jest w pełni uzasadnione aksjologicznie.

Na aprobatę zasługuje także proponowane rozwiązanie legislacyjne, aby dokonać stosownej nowelizacji ustawy o kombatantach przy jednoczesnym uchyleniu obowiązującej aktualnie ustawy z dnia 2 września 1994 roku dotyczącej świadczeń pieniężnych i uprawnień żołnierzy służby zastępczej przymusowo zatrudnianych w kopalniach.

2

Łukasz Kamiński

1/1

Prof. dr hab. Jan Żaryn

Warszawa, 7 maja 2015 r.

Gł. Specjalista

BEP IPN

OPINIA

dotycząca projektu ustawy o „zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw”, opracowanego z inicjatywy ustawodawczej Senatu RP.

Projekt ustawy jest spowodowany petycją skierowaną do Senatu RP m.in. przez Ogólnopolski Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Batalionów Budowlanych, a dotycząca „poszerzenia zakresu podmiotowego ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego” (tzw. ustawa o kombatantach). Poszerzenie to dotyczy ostatecznie żołnierzy przymusowo zatrudnionych z przyczyn politycznych w latach 1949 - 1959: 1/ w ramach zastępczej służby wojskowej, w latach 1949 - 1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz kopalniach rud uranowych; 2/ z poboru wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Połsce” (od 1949 r.) w kopalniach i kamieniołomach; 3/ w batalionach budowlanych w latach 1949 - 1959. Połączenie tych wszystkich kategorii osób zostało spowodowane tym, iż każda z „powyższych grup żołnierzy górników była poddana szczególnego rodzaju represjom politycznym, i jako taka powinna podlegać jednakowym regulacjom prawnym”. A zatem wszystkie zakwalifikowane osoby otrzymają status osoby represjonowanej w rozumieniu ustawy o kombatantach. Tym samym, zgodnie z projektem, zostanie uchylona dotychczasowa ustawa o żołnierzach górnikach (nie uwzględniająca wszystkich w/w kategorii osób represjonowanych z przyczyn politycznych), a zostanie zmieniona ustawa o kombatantach co będzie skutkowało zobowiązaniem prawnym zadośćuczynienia za okres represji Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Przedłożony projekt zmiany ustawy jest w całej rozciągłości zasadny. Powodem powstania batalionów pracy przymusowej były z jednej strony braki siły roboczej szczególnie odczuwalne w kopalniach, m.in. z racji wywózki z Górnego Śląska w 1945 r. tysięcy górników do ZSRS oraz potrzeb wydobywczych i zobowiązań handlowych, z drugiej strony zaś kierowanie do pracy (szczególnie w kopalniach) stało się jednym z narzędzi represji stosowanych wobec ludności polskiej uznanej za potencjalnie bądź rzeczywiście groźną z punktu widzenia interesów państwa komunistycznego. Obydwa te powody zbiegały się z oczywistą koniecznością odbudowy kraju ze zniszczeń wojennych, co jednak w warunkach państwa wzorowanego na sowieckim oznaczało przejmowanie nadzoru nad gospodarką - w zakresie zatrudnienia - przez resorty siłowe (MBP, MON) podlegające od początku komunistom z PPR/PZPR bądź bezpośrednio czynnikiem sowieckich. Do kompetencji tych resortów, praktycznie w przypadku MBP od 1945 r., należało m.in. kierowanie do pracy przymusowej do obozów pracy więźniów, w tym politycznych. O polityczno-represyjnym charakterze obozów pracy świadczą ustalenia badawczy.

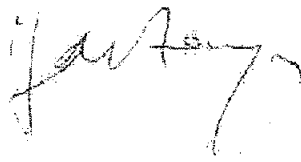
Dotychczasowe badania historyczne w tym zakresie prowadzone faktycznie dopiero od lat 90-tych XX wieku wskazują bowiem, że istniała stała potrzeba rozbudowywania batalionów pracy przymusowej.

Powstanie w 1948 r. Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” – od początku monitorowanej z racji swojego wojskowego charakteru przez Informację Wojskową – pozwoliło na skierowanie w ramach rocznych brygad PO „SP” pierwszych kontyngentów m.in. do kopalń. Ponieważ nie rozwiązywało to problemu rąk do pracy w kopalniach, w lipcu 1949 r. podjęto decyzję o przymusowym skierowaniu wybranych żołnierzy z poboru do pracy w kopalniach. Wojskowe Bataliony Pracy Przymusowej działały w latach 1949 – 1959 pod nadzorem Ministerstwa Obrony Narodowej, konkretnie wiceministra gen. Bryg. Edwarda Ochaba, szefa Głównego Zarządu Polityczno-Wojskowego WP, wspieranego de facto przez oficerów Głównego Zarządu Informacji Wojskowej oraz Okręgowych struktur Informacji Wojskowej i WP. Służba miała trwać 2 lata i w pierwszym okresie objęła ok. 4 500 żołnierzy służby zasadniczej, poborowych z rocznika 1927/1928. Zgodnie z zarządzeniem szefa Sztabu WP jednostki miały liczyć (wg planu) po ok. 1200 osób, w tym do 15 oficerów i do 40 podoficerów zawodowych, ok. 70 żołnierzy służby zasadniczej oraz ok. 1100 poborowych odbywających tzw. zastępczą służbę wojskową. Te dwie ostatnie kategorie de facto funkcjonowały w wojsku pod przymusem, wynikającym z charakteru zasadniczej służby wojskowej.

Żołnierze ci, a także kolejne roczniki młodzieży pracującej w ramach PO „SP” i zasadniczej służby wojskowej w WBPP przechodzili jedynie krótkie przeszkolenie z zakresu pracy w trudnych warunkach, następnie byli kierowani do kopalń, czy kamieniołomów. Organizowano ich w brygady, te z kolei w bataliony. Według zachowanych dokumentów wiadomo, że co najmniej od 1951 r. (rozkaz z 1 II marszałka ZSRS i ministra ON K. Rokossowskiego), a w praktyce także wcześniej przy poborze, w ramach zasadniczej służby wojskowej osób celowo kierowanych do pracy przymusowej w nieludzkich warunkach, kierowano się kryteriami ideologicznymi (pochodzenie społeczne) i represyjnymi (element niepewny z punktu widzenia rozpracowania agenturalnego, np. harcerze z Szarych Szeregów, czy b. żołnierze AK, PSZ na Zachodzie, rodzina więźnia politycznego, itd.). Wciągnięci w ten sposób do wojska, nie mieli praktycznie żadnych szans odwoławczych na warunki panujące w miejscu pracy, nie mieli żadnych szans na ucieczkę (dezercję), co skutkowało wymiernymi konsekwencjami. Przy czym, tragiczne warunki zakwaterowania i pracy nie były tylko wynikiem planowanego przez MON zastosowania represji wobec poborowych, ale także wynikało z niedostosowania warunków bytowych do ilości zatrudnionych, co z kolei wynikało z potrzeb gospodarczych. Stąd np. przedłużano ponad normy dzień pracy, a warunki mieszkaniowe (brak pościeli, pożywienia, itd.) czy opieki medycznej były skandaliczne. Żołnierze otrzymywali wprawdzie wynagrodzenie, ale de facto pomniejszane m.in. o wolontarystycznie wyliczane koszty ich wyżywienia, utrzymania, czy opieki medycznej, a nie istniały żadne możliwości odwoławcze. Zresztą, przez cały czas istnienia batalionów pracy przymusowej ich istnienie było objęte tajemnicą wojskową. Według wyliczeń Mariana Szena w latach 1951 – 1956 w różnego typu wypadkach brało udział 11 801 żołnierzy zastępczej służby wojskowej, skierowanych do batalionów pracy przymusowej. Jedynie brak oficjalnych danych dotyczących liczby ofiar śmiertelnych tych wypadków powoduje, że nie sposób wyliczyć ilu żołnierzy w latach 1949 – 1959 (a szczególnie do 1956 r.) straciło życie (jeszcze w maju 1956 r. skierowano do batalionów ok. 8 tys. poborowych, w sumie było zatrudnionych wówczas ponad 30 tys. żołnierzy; po 1956 r. nastąpiło stopniowe wygaszanie batalionów).

Biorąc pod uwagę dotychczasowy stan wiedzy na temat żołnierzy z poboru i z OP „SP”, którzy de facto w warunkach przymusu wojskowego oraz bez możliwości zmiany warunków pracy, z pomniejszaniem wynagrodzenia, musieli służyć w batalionach pracy przymusowej w latach 1949 – 1959, trzeba stwierdzić, że praca ta stanowiła jedną z form represji stosowanych przez państwo komunistyczne czerpiące wzory w tym zakresie z doświadczenia państwa sowieckiego. Niezależnie od tego, w jakim stopniu – z punktu widzenia rozporządzeń prawnych – praca ta miała znamiona dobrowolności, de facto stanowiła nie wybór a przymus podyktowany przez wyższych przełożonych wojskowych, kierujących się tajnymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikacji poborowych do batalionów

pracy przymusowej. Skierowanie żołnierza do batalionu pracy przymusowej zamykało drogę odwrotu; osoba taka była w 100% zdana na los podyktowany przez machinę państwa totalitarnego, co szczególnie mocno uwidoczniło się w warunkach funkcjonowania tych osób w jednostkach (batalionach) stworzonych wg wzoru wojskowego.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Anty' or similar, written in a cursive style.

Warszawa, dnia 15 maja 2015 r.

991100/0230-37/2015/LJ
UNP: 2015-00039144

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

Uprzejmie informuję, że do przekazanego przy piśmie z dnia 20 kwietnia 2015 r., znak: BPS/KU-034/854/5./15, projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw, z punktu widzenia wykonawcy, zgłaszam następujące uwagi.

Uwaga ogólna.

Proponowany przepis art. 6 ust. 1 projektu ustawy, w myśl którego żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu lub batalionach budowlanych, pobierających w dniu poprzedzającym wejście w życie ustawy zmieniającej świadczenia przyznane na podstawie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373), zwanej dalej „ustawą o świadczeniu pieniężnym”, uznaje się za uprawnionych w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, zwanej dalej „ustawą kombatantką”, jest niewystarczający, ponieważ nie zabezpiecza nabytych dotychczas uprawnień do świadczeń pieniężnych zarówno żołnierzom, jak i też pozostałym po nich członkom ich rodzin. Zapis ten budzi szczególne wątpliwości w związku z brzmieniem art. 8 ustawy zmieniającej, który przewiduje uchylenie ustawy o świadczeniu pieniężnym.

Uwagi szczegółowe.

Projektowane przepisy nie zawierają postanowień dotyczących statusu świadczeń przyznanych dotychczas na podstawie przepisów obowiązującej ustawy o świadczeniu pieniężnym, takich jak np. świadczenie pieniężne, renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z zatrudnieniem w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu lub batalionach budowlanych (renta inwalidy wojskowego) oraz renta rodzinna po takiej osobie, której śmierć pozostawała lub nie pozostawała w związku z tym zatrudnieniem. Po uchyleniu przepisów, na podstawie których zostały przyznane te świadczenia, nie będzie podstawy prawnej do dalszej ich wypłaty, w szczególności dotyczy to rent rodzinnych po osobach, które w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej nie były już osobami pobierającymi świadczenia jako żołnierze-górnicy. Zakładając jednak, że uprawnienia do wypłaty tych świadczeń będą zachowane, to brak jest rozwiązań dotyczących zasad wypłaty tych świadczeń, np. w przypadku gdy jedna osoba jest już uprawniona do świadczenia pieniężnego i przykładowo do dodatku kombatanckiego. Dotychczas sytuacje takie regulował przepis art. 1 ust. 4 ustawy o świadczeniu pieniężnym, jednakże zostanie on uchylony, natomiast w przepisach ustawy kombatanckiej nie ma regulacji w tym zakresie. Może to stanowić podstawę do żądania wypłaty obu świadczeń. Brak jest także w projektowanych zapisach uregulowania dot. dalszego statusu świadczenia pieniężnego wypłacanego kwartalnie osobom niemającym ustalonego prawa do emerytury lub renty albo pobierającym świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznej.

W przedłożonym projekcie ustawy zmieniającej brak jest również rozwiązania dot. wydanych dotychczas zainteresowanym lub pozostałym po nich członkom rodziny dokumentów, potwierdzających ich status i uprawnienia, takich jak np. książka inwalidy wojennego - wojskowego dla osoby uprawnionej do renty inwalidy wojskowego, którego niezdolność do pracy pozostaje w związku z przymusowym zatrudnieniem, wpisy do legitymacji emeryta lub rencisty, bądź też odrębne zaświadczenia dla osoby uprawnionej do renty rodzinnej po osobie, która pobierała rentę inwalidy wojskowego.

Należy zauważyć, że proponowane w projekcie ustawy zmieniającej regulacje nie zawierają prawnej podstawy do działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z urzędu, a jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy, osoby uprawnione do świadczeń na podstawie ustawy o świadczeniu pieniężnym zostaną „automatycznie” objęte przepisami ustawy kombatanckiej.

i uzyskają status uprawnionych do świadczeń, m.in. pieniężnych, przewidzianych w tej ustawie, takich jak w szczególności dodatek kompensacyjny lub „ wyrównanie” różnicy między świadczeniem pieniężnym a dodatkiem kombatanekim.

Jednocześnie pragnę zauważyć, że na podstawie danych Zakładu o liczbie oraz wysokości wypłacanych świadczeń pieniężnych dla żołnierzy górników w I kwartale 2015 r., po uwzględnieniu waloryzacji w roku 2015, ustalono roczne koszty podniesienia wysokości świadczeń pieniężnych dla żołnierzy górników do wysokości dodatków kombatanek wynoszące około 5,7 milionów PLN oraz dodatków kompensacyjnych dla żołnierzy górników wynoszące około 7,2 milionów PLN. Jednakże wymaga podkreślenia, że Zakład nie posiada informacji o liczbie wdów po żołnierzach górnikach, stąd nie jest w stanie oszacować kosztów wypłaty dodatków kompensacyjnych wdowom po żołnierzach górnikach.

2. *Lopacińska*
p.o. PREZES
ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
Lopacińska
Elżbieta Lopacińska

KU 152/15

Warszawa, dnia 14 maja 2015 r.

SZEF

URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Jan Stanisław Ciechanowski

BD1-K0752-0700.2-1/15

Szanowny Pan Senator

Piotr Zientarski

Przewodniczący

Komisji Ustawodawczej Senatu RP

Jan Stanisław Ciechanowski

w związku z pismem Szanownego Pana Przewodniczącego z dnia 20 kwietnia br. (BPS/KU-034/854/6/15), dotyczącym kwestii związanych z senackim projektem *ustawy o zmianie ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego*, uprzejmie przedstawiam stanowisko Urzędu.

W aktualnym stanie prawnym, zgodnie art. 7 *ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych* żołnierze, którzy doznali trwałego uszczerbku na zdrowiu, otrzymują renty inwalidy wojskowego i jest im przez ZUS wydawana książka inwalidy wojskowego. Analiza treści art. 1 pkt 3 projektu (w powiązaniu z art. 12 ustawy kombatanckiej w zakresie, w jakim nie ulegnie on zmianie) nie wyklucza jednak, że zamiarem ustawodawcy jest przyznanie takim osobom statusu tzw. osób

represjonowanych i wydanie im legitymacji osób represjonowanych. Oznaczałoby to dodatkowe koszty związane z wydaniem nowych legitymacji (a być może i koszty ponownego orzekania o niezdolności do pracy takich osób, gdyż przepisy przejściowe nie regulują tej kwestii). Wydaje się, że takie rozwiązanie nie jest wskazane i zasadne jest zachowanie *status quo*, co wymagałoby jasnego przesądzenia w treści ustawy, że trwale poszkodowani na zdrowiu żołnierze-górnicy uzyskują uprawnienia inwalidów wojskowych.

Innym rozwiązaniem, które może budzić pewne wątpliwości, jest automatyzm (wynikający z treści art. 6 projektu) w uznawaniu żołnierzy-górników za ofiary represji, bez przechodzenia procedury weryfikacji co do istnienia okoliczności określonych w art. 21 ust. 2 ustawy kombatanckiej. Co prawda charakter doznanych przez żołnierzy-górników represji w zasadzie wyklucza zaistnienie zdecydowanej większości wymienionych w art. 21 okoliczności uniemożliwiających uzyskanie uprawnień z ustawy kombatanckiej, ale może się zdarzyć, że będzie grupa osób spełniająca przesłankę określoną w art. 21 ust. 2 pkt 6, tj. donoszenie władzom komunistycznym o żołnierzach podziemia, legionistach, organizacjach podziemnych, partyzanckich oraz innych ofiarach represji. Ewentualna decyzja o przeprowadzeniu takiej weryfikacji może w jakimś stopniu zmniejszyć liczbę osób uprawnionych do świadczeń z ustawy kombatanckiej, a także skutkować dodatkowymi wydatkami na koszty przeprowadzenia owej weryfikacji w IPN i Urzędzie.

Zwracamy również uwagę na potrzebę umieszczenia w przepisach przejściowych regulacji, która będzie odnosiła się do kwestii wydania przez Szefa UdSKiOR zaświadczeń, o których mowa w art. 22 ustawy kombatanckiej, już uprawnionym do świadczenia żołnierzom-górnikom i wdowom po nich.

Nie jest również rozstrzygnięta kwestia, jak mają zachować się organy rentowe w stosunku do osób, którym dziś wypłacają dodatki z ustawy *o świadczeniu pieniężnym...*, a którym po nowelizacji mają przysługiwać świadczenia z ustawy kombatanckiej. Jest to tym bardziej istotne, że wypłata tych drugich uzależniona

jest od bycia emerytem/rencistą lub nawet od pobierania emerytury/renty, a takich warunków nie muszą spełniać beneficjenci świadczeń z ustawy o świadczeniu pieniężnym...

Odnosnie oceny skutków finansowych, to generalnie podtrzymujemy nasze wyliczenia z grudnia 2014 r. i szacujemy, że koszty wejścia w życie ustawy będą wynosiły ok. 32 mln zł rocznie. W związku z faktem, że śmiertelność środowiska kształtuje się na ok. 6% rocznie (i z naturalnych powodów odsetek ten będzie stale rosnać), a w ostatnich latach procentowy wzrost wysokości świadczeń kombatanckich jest niższy niż procentowy spadek liczebności środowiska nowych uprawnionych, można nawet postawić tezę, iż wydatki związane z realizacją ustawy będą corocznie nieznacznie maleć.

2 po wienem 1

Z/Up. SZEFA URZĘDU
do Spraw Kombatanów
i Osób Represjonowanych

Andrzej Bida
Dyrektor Generalny

KUL 156/15

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 14 maja 2015 r.

DUS.0700.132.2015.BB.RM

Pan

Piotr Zientarski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Paweł Przewodniczący,

Odpowiadając na pismo z dnia 20 kwietnia br. znak: BPS/KU-034/854/4/15 w sprawie sporządzenia opinii w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854), oraz oceny skutków finansowych wejścia w życie projektowanej ustawy, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Podjęcie prac nad projektem ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 854) uważam za niezwykle ważną zmianę obecnie obowiązujących rozwiązań dotyczących uprawnień przysługujących osobom, które podlegały różnym formom represji w okresie systemów totalitarnych.

Fundamentem projektowanej ustawy jest objęcie żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych szczególnymi uprawnieniami przysługującymi kombatantom oraz ofiarom represji wojennych i okresu powojennego.

Projekt ustawy wychodzi naprzeciw oczekiwaniom żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym, którzy w latach 1949 – 1959 doświadczyli szczególnego rodzaju represji z przyczyn politycznych.

Koniecznym jest zwrócenie uwagi, że środowisko żołnierzy przymusowo zatrudnianych niejednokrotnie podnosiło sprawę objęcia ich uprawnieniami przysługującymi kombatantom oraz ofiarom represji wojennych i okresu powojennego w miejsce ich dotychczasowych uprawnień.

W obowiązującym stanie prawnym sprawę uprawnień przysługujących przymusowo zatrudnianym żołnierzom zastępczej służby wojskowej regulują przepisy ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2001 r. Nr 60, poz. 622, z późn. zm.).

Na podstawie wskazanych regulacji żołnierzom przymusowo zatrudnianym przysługuje uprawnienie do świadczenia pieniężnego przysługującego za każdy pełny miesiąc trwania pracy, nie więcej jednak niż łącznie za 20 miesięcy, obecnie jest to maksymalnie kwota 208,17 zł. oraz ryczałtu energetycznego, który obecnie wynosi 165,88 zł.

Zauważyć należy, że żołnierzom przymusowo zatrudnianym w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych, w zależności do orzeczonej grupy inwalidzkiej, niezdolności do pracy, przysługuje jednorazowe odszkodowanie wynoszące odpowiednio: 22 200 zł - jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo I grupy lub całkowitą niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, 15.850 zł - jeżeli u poszkodowanego orzeczono na stałe inwalidztwo II grupy lub całkowitą niezdolność do pracy, 9.510 zł - dla pozostałych poszkodowanych.

Żołnierzom przymusowo zatrudnianym, niezdolnym do pracy wskutek niezdolności pozostającej w związku z przymusowym zatrudnieniem, przysługują również świadczenia pieniężne i inne uprawnienia określone przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648, z późn. zm.).

~~Przedstawiony projekt ustawy diametralnie zmienia sytuację żołnierzy przymusowo zatrudnianych poprzez objęcie ich szczególnymi uprawnieniami określonymi przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206, z późn. zm.).~~

Oznacza to objęcie żołnierzy przymusowo zatrudnianych określonymi uprawnieniami na takich samych zasadach jakie te uprawnienia przysługują ofiarom represji wojennych i okresu powojennego, jak przykładowo osobom, które z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych, rasowych przebywały w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych, ośrodkach zagłady bądź innych miejscach odosobnienia, w gettach, w więzieniach oraz poprawczych obozach i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i kolonii poprawczych NKWD czy na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR.

W związku z tym w miejsce dotychczasowych uprawnień żołnierzom przymusowo zatrudnianym przysługiwałyby szeroki katalog uprawnień przysługujących ofiarom represji wojennych i okresu powojennego, który obejmuje między innymi: świadczenia pieniężne tj. dodatek kombatancki, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny, w łącznej obecnie wysokości 405,28 zł miesięcznie, 50-procentową ulgę przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej, ulgę w wysokości 51% w komunikacji krajowej przy przejazdach określonymi środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego, pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania oraz uzyskania miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatanatów, możliwość uzyskania od Szefa Urzędu do Spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych doraźnej lub okresowej pomocy pieniężnej w przypadku znalezienia się w trudnych warunkach materialnych oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, jak również świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych, z wyłączeniem uprawnienia do refundacji składki OC lub AC na ubezpieczenie pojazdów samochodowych.

Z uwagi na projektowane zmiany należy zwrócić także uwagę na objęcie określonymi uprawnieniami wdów lub wdowców – emerytów i rencistów oraz osób pobierających uposażenie w stanie spoczynku lub uposażenie rodzinne, którzy pozostaną po żołnierzach przymusowo zatrudnianych. Osobom tym będzie przysługiwało uprawnienie do: 51% ulgi na przejazdy w komunikacji krajowej określonymi środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego, dodatku kompensacyjnego wynoszącego obecnie 31,23 zł. oraz ryczałtu energetycznego wynoszącego obecnie 165,88 zł.

Jeżeli chodzi o podniesioną sprawę oceny skutków regulacji wejścia w życie projektowanej ustawy, to uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z przedstawioną informacją przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych „skutki finansowe, podane w uzasadnieniu projektu ustawy, były szacowane przez Urząd do Spraw Kombatanatów i Osób Represjonowanych w oparciu o liczebność środowiska żołnierzy-górników i wysokość przysługujących im świadczeń według stanu na koniec 2014 r. Biorąc pod uwagę fakt, że śmiertelność wśród żołnierzy-górników wynosi ok. 4-5% rocznie (liczba wdów w zasadzie nie ulega zmianie), a wysokość świadczeń należnych kombatanatom ulega podwyższeniu w stopniu minimalnym (wskutek procesów deflacyjnych), można zakładać, że koszt wejścia w życie projektowanych przepisów byłby bardzo zbliżony do wskazanej w uzasadnieniu kwoty 32 mln zł.”

z poważaniem
 MINISTER
 z up. PODSEKRETARZ STANU
 Marek Bucior

KU 176/15

Minister Zdrowia

Warszawa, 2015-05-13

OKR-OR.022.1.2015(1)

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej Senatu RP

Szanowny Panie Przewodniczący

W związku z pismem z dnia 20 kwietnia 2015 r. znak BPS/KU-034/854/3/15 w sprawie rozpoczęcia prac przez Komisję Ustawodawczą nad inicjatywą ustawodawczą w zakresie projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz *niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki nr 854) uprzejmie informuję, że nie jest możliwe dotrzymanie wyznaczonego terminu udzielenia odpowiedzi.

W celu przedstawienia rzetelnej oceny rozwiązań zaproponowanych w projekcie istnieje konieczność skompletowania niezbędnych informacji i dokonania szczegółowej analizy. Zwracam się zatem z uprzejmą prośbą o prolongatę terminu udzielenia odpowiedzi do dnia 29 maja 2015 r.

2

powołaniem

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU

Piotr Warczyński

KU 183/15

Minister Zdrowia

Warszawa, 2015-05-27

OKR-OR.022.1.2015

Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej Senatu RP

Stanowisko Komisji Przewodniczący

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 kwietnia 2015 r. znak BPS/KU-034/854/3/15 w sprawie rozpoczęcia prac przez Komisję Ustawodawczą nad inicjatywą ustawodawczą w zakresie *projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki nr 854) poniżej przedstawiam opinię w przedmiocie rozwiązań zaproponowanych w projekcie.

Na wstępie należy zastrzec, że niniejsza ocena nie obejmuje aspektów pozazdrowotnych (pozalekowych) projektu, tj. zakresu, w jakim nie dotyczy on skutku w postaci włączenia żołnierzy górników do populacji osób objętych dyspozycją normy zawartej w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.).

W odniesieniu do grupy tzw. „żołnierzy górników” w 2012 r. została podjęta próba przyznania tej grupie osób uprawnień do bezpłatnych leków o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz bezpłatnych środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego objętych decyzją o refundacji, dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (druk senacki nr 120). Stanowisko Ministra Zdrowia, jak i stanowisko Rady Ministrów, było w odniesieniu do rzeczonoego projektu negatywne.

W ocenie Ministerstwa Zdrowia projektowana ustawa, w przypadku jej wejścia w życie, nie przyczyni się do poprawy sytuacji zdrowotnej żołnierzy górników. W przedstawionym projekcie nie zaproponowano mechanizmów, dzięki którym wynikające z projektu uprawnienie miałyby się przyczynić do polepszenia stanu zdrowia potencjalnych beneficjentów. Co więcej, istnieje ryzyko, że ustanowienie prawa tych osób do bezpłatnych leków, przyczyni się do nadmiernej ich konsumpcji. Taka tendencja byłaby wysoce niekorzystna, ponieważ osoby w starszym wieku chorują zwykle na kilka chorób jednocześnie, wymagają zatem szczególnie ostrożnego i zindywidualizowanego podejścia do farmakoterapii. Stosowanie wielu leków służących złagodzeniu objawów kilku chorób występujących u tej samej osoby, nasila istotnie ryzyko wystąpienia niekorzystnych interakcji lekowych.

Badania PolSenior¹⁾ wykazują, iż konsumpcja leków wyraźnie wzrasta wraz z wiekiem. W populacji 65+ aż 55% Polaków przyjmuje co najmniej 5 leków, a ponad 10% co najmniej 10 leków. Ilość stosowanych leków dodatkowo wzrasta w sposób naturalny wraz z wiekiem. Poprawa stanu zdrowia populacji osób starszych winna zatem koncentrować się przede wszystkim na podnoszeniu efektywności leczenia i bezpieczeństwa farmakoterapii poprzez identyfikację osób z wielochorobowością i indywidualnie realizowaną – pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – optymalizacją stosowanego leczenia tak, by maksymalizować osiągnięty efekt terapeutyczny i minimalizować ryzyko zdrowotne związane z zagrożeniami wynikającymi ze zjawiska polipragmazji. W tym też kierunku powinny zmierzać zmiany systemowe m.in. nakierowane na rozwój opieki geriatrycznej i wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej, poprzez poszerzenie kadr lekarskich uprawnionych do sprawowania funkcji lekarza podstawowej opieki zdrowotnej o specjalistę chorób wewnętrznych. Wśród istotnych czynników wpływających na jakość i racjonalizację farmakoterapii wymienić należy także rolę farmaceuty sprawującego opiekę farmaceutyczną nad pacjentem, opiekę pielęgniarską oraz realizowaną przez najbliższą rodzinę osoby starszej.

Źródła poprawy stanu zdrowia osób starszych nie można natomiast upatrywać w zwiększonym dostępie do farmakoterapii. Poszerzenie listy osób uprawnionych do szczególnego rodzaju świadczenia, jakim jest prawo do bezpłatnego zaopatrzenia w leki – niezależnie od prowadzonej polityki lekowej, a także niezależnie od aktualnego stanu wiedzy medycznej potwierdzonej przeprowadzonymi przez Agencję Oceny Technologii Medycznych analizami skuteczności klinicznej i bezpieczeństwa stosowania, może stanowić impuls do wzrostu nabycia leków, bez zabezpieczenia pacjentów przed

¹⁾ Rajska-Neumann A., Wieczorowska-Tobis K., Mossakowska M., Skalska A., Ślusarczyk P., Świech M., Grodzicki T.; *Farmakoterapia u osób starszych w Polsce, [W:] Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce*, [red.:] Małgorzata Mossakowska, Andrzej Włócek, Piotr Biedowski, Termedia, Poznań 2012.

ryzykiem wystąpienia niekorzystnych interakcji lekowych. Zwłaszcza osoby, które w związku z obciążeniem kilkoma chorobami przewlekłymi pozostają pod opieką różnych lekarzy w niezależnych od siebie poradniach specjalistycznych, wymagają wprowadzenia mechanizmu koordynacji farmakoterapii, tym bardziej, że literatura fachowa z zakresu geriatryi podaje, że nawet 30% hospitalizacji osób starszych może wynikać z niekorzystnych interakcji pomiędzy przyjmowanymi lekami – polipragmazi. Zwiększona częstość hospitalizacji i wzrost innych negatywnych wskaźników epidemiologicznych skutkować będzie większymi kosztami społecznymi i wydatkami na opiekę zdrowotną.

Znoszenie barier ekonomicznych w dostępie do leczenia jest celem realizowanym już teraz, poprzez ustanowienie odpowiednich, adekwatnych, racjonalnych poziomów odpłatności refundacyjnych, gdzie lekům stosowanym w najcięższych chorobach, przypisano poziom "bezpłatne" (o ile wysokość ceny detalicznej nie przekracza limitu finansowania, tj. jeżeli nabywany lek stanowi najtańszy odpowiednik w danej grupie limitowej), natomiast w innych przewlekłych schorzeniach, wymagających terapii ponad 30 dniowej, dopłata pacjenta jest ryczałtowa (3,20 zł – o ile wysokość ceny detalicznej nie przekracza limitu finansowania, tj. jeżeli nabywany lek stanowi najtańszy odpowiednik w danej grupie limitowej).

Aktualnie w obwieszczeniu Ministra Zdrowia z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. Urz. Min. Zdrow. 2015.23) ujętych jest 856 leków niewymagających dodatkowych opłat i 3024 leki, dla których dopłaty pacjenta nie przekraczają 15 zł.

Należy podkreślić, że osoba wydająca lek z apteki ma obowiązek poinformowania pacjenta o możliwości uzyskania tańszego odpowiednika. Wyłącznie dzięki takim rozwiązaniom, pacjenci mają zapewniony dostęp do bezpiecznych i skutecznych leków w przystępnej cenie, a wskutek dopasowania dopłaty publicznego płatnika do produktów, na które producenci nakładają najniższe marże handlowe, system refundacyjny stwarza przestrzeń finansową dla refundacji nowych technologii lekowych, które do czasu uchwalenia ustawy refundacyjnej nie miały szans na objęcie publicznym finansowaniem.

Należy mieć na uwadze, że środki Narodowego Funduszu Zdrowia przeznaczone na refundację są ograniczone, a zwiększanie liczby docelowych beneficjentów i przyznawanie im proponowanego w projekcie poselskim uprawnienia do bezpłatnych niektórych leków, mogłoby prowadzić do nieracjonalnego gospodarowania środkami przeznaczonymi na leczenie pacjentów. Teza taka jest uprawniona, bowiem systemowe gwarancje prowadzenia relatywnie przystępnej cenowo farmakoterapii są zapewnione

już dziś, aczkolwiek zależne przede wszystkim od dyskrejonalnych wyborów lekarza i pacjenta co do tego, jaki lek zaordynować/nabyć w aptece – lek innowacyjny, czy jego tańszy odpowiednik (a co jest główną determinantą wysokości dopłaty pacjenta). W konsekwencji zwiększenia wydatków narodowego płatnika, tzn. ze względu na konieczność alokacji środków pozostających w jego dyspozycji w kierunku realizacji uprawnień proponowanych w analizowanym projekcie senackim, nastąpiłoby także – jako efekt wtórny – ograniczenie możliwości wprowadzania na listy leków refundowanych nowych technologii lekowych, czy też obejmowania pacjentów dodatkowymi programami lekowymi.

Wprowadzenie do art. 4 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206) dodatkowego ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Represjami w rozumieniu ustawy są również okresy przymusowego zatrudnienia, z przyczyn politycznych, żołnierzy:

- 1) zastępczej służby wojskowej, w latach 1949–1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych;*
- 2) z poboru w 1949 r. wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” w kopalniach węgla i kamieniołomach;*
- 3) w batalionach budowlanych w latach 1949–1959.”*

– spowoduje konsekwencję w postaci przyznania ww. osobom statusu osób represjonowanych w rozumieniu art. 5 pkt 22 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w efekcie skutkować będzie automatycznym objęciem ww. osób dyspozycją normy zawartej w art. 46 ust. 1 tej samej ustawy.

Oznacza to, że zaproponowana zmiana spowoduje dodatkowe – ponad te wskazane wcześniej – skutki finansowe po stronie Narodowego Funduszu Zdrowia. Skutków tych jednakże nie przewidziano w opisie projektu.

Beneficjentami projektu senackiego miałyby być osoby przymusowo zatrudnione w miejscach represji w okresie 1949-1959, najprawdopodobniej zatem dotyczyłby on przede wszystkim osób z roczników od 1930 r. do 1940 r., a więc głównie osób mających obecnie powyżej 75 lat.

Zgodnie z analizami przeprowadzonymi w oparciu o zasoby bazodanowe Narodowego Funduszu Zdrowia w 2014 r. pacjent w wieku:

1. 75-80 lat realizuje receptę średnio na 38,91 opakowań leków rocznie, dopłacając 361,38 zł (30,11 zł/m-c);
2. 80-85 lat realizuje receptę średnio na 39,32 opakowań na rok, dopłacając 365,99 zł (30,49 zł/m-c).

Znając jednocześnie współczynnik współpłacenia pacjentów za leki refundowane, który oscyluje w granicach 1/3, można szacować, że średni roczny koszt refundacji na rzecz tych osób może obecnie (tj. przy braku uprawnień dodatkowych) skutkować w wydatki na poziomie **720-730 zł/osobę**.

Dla 47,5 tys. osób (tj. dla wskazanej w projekcie populacji ew. jego beneficjentów) refundacja może zatem powodować aktualnie skutek finansowy w sięgający 35 mln zł (47,5 tys. * 730 zł = **34,675 mln zł**).

Natomiast przy założeniu generowania przez te same 47,5 tys. osób wydatków Narodowego Funduszu Zdrowia analogicznych jak te, jakie aktualnie powoduje zaopatrzenie inwalidów wojennych, osób represjonowanych oraz innych osób uprawnionych do bezpłatnych leków o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. posiadających na ten moment uprawnienie dodatkowe o kodzie „IB”), potencjalny koszt zaopatrzenia tych dodatkowych 47,5 tys. osób w darmowe leki mógłby być prawie 4-krotnie wyższy niż przy założeniu zaopatrywania ich w leki według zwykłych zasad. Jak bowiem dowodzą analizy przeprowadzone na podstawie danych dotyczących kosztów refundacji leków na rzecz osób korzystających z uprawnienia dodatkowego o kodzie „IB” (tj. osób w podobnym wieku, co żołnierze górniczy, a zatem stanowiących wiarygodną i miarodajną grupę odniesienia/porównania) w latach 2011-2014, średnia ważona kwot pełnej rocznej refundacji w tym okresie wyniosła przeszło **2,76 tys. zł/osobę**.

Ewentualną sumę wydatków Narodowego Funduszu Zdrowia należałoby wyliczyć następująco: 2,76 tys. zł * 47,5 tys. = **131,385 mln zł**,

zaś wzrost wydatków Funduszu – ponad te aktualnie ponoszone – należałoby wyliczyć następująco: 131,385 mln zł – 34,675 mln zł = **96,71 mln zł**.

Mając na uwadze wszystkie poruszone wyżej kwestie stanowisko Ministra Zdrowia względem komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw pozostaje negatywne.

z powrotem

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETAŹ STANU

Piotr Warczyński

ZWIĄZEK REPRESJONOWANYCH POLITYCZNIE
ŻOŁNIERZY GÓRNIKÓW
KRAJOWY ZARZĄD

03-446 Warszawa, ul. 11 Listopada 17/19 bud. Nr 1, 1 p. Pok. 110,
Adres pocztowy: skrytka pocztowa 238; 00 – 987 Warszawa 4
Tel/fax: 22/ 687 22 91
REGON 013009063 NIP 525-15-74-988 KRS 00000 95 914

Ldz.OZ/38/15

Wrocław, dnia 11.05.2015

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ
Szanowny Pan Senator
Michał SEWERYŃSKI
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka
Praworządności i Petycji

Szanowny Panie Przewodniczący

Krajowy Zarząd Związku Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników w odpowiedzi na otrzymane pismo DBPS/KU-034/854/8/15 z dnia 20 kwietnia 2015r uprzejmie informuje, że zapisy projektu ustawy

O zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw zawarte w druku nr 854 uważa za sprawiedliwe, a uzasadnienie do projektu merytoryczne i racjonalne i tym samym spełniające długoletnie oczekiwania środowiska żołnierzy górników.

Krajowy Zarząd uważa, że podjęte przez Senat RP prace legislacyjne i ich rezultat nad zgłoszoną przez żołnierzy górników petycją ma istotne znaczenie społeczne. Należy podkreślić, że pozytywna i sprawiedliwa zmiana statusu żołnierzy górników jako represjonowanych w ustawie kombatanckiej umocni poczucie sprawiedliwości i zaufania do państwa, jako państwa prawa. Ponieważ na równi traktuje podmioty stowarzyszeniowe wobec prawa, przestrzegając przez to fundamentalnej zasady sprawiedliwości społecznej.

Z powrotem

Z upoważnieniem

WICEPREZES
Krajowego Zarządu

Janusz Wasacz

Kopię otrzymują:

1. Pan Senator Robert Mamątow
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6
00 – 902 Warszawa
2. Krajowy Zarząd Związku -
Prezes Kazimierz Potocki

ZWIĄZEK REPRESJONOWANYCH POLITYCZNIE
ŻOŁNIERZY GÓRNIKÓW
KRAJOWY ZARZĄD

03-446 Warszawa, ul. 11 Listopada 17/19 bud. Nr 1, 1 p. Pok. 110,
Adres pocztowy: skrytka pocztowa 238; 00 – 987 Warszawa 4
Tel/fax: 22/ 687 22 91
REGON 013009063 NIP 525-15-74-988 KRS 00000 95 914

L.dz.OZ/39/15

Warszawa, dnia 15.05.2015

Szanowny Pan Senator
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczo

W piśmie Krajowego Zarządu z dnia 11.05.2015 nr L.dz.OZ/38/15 wyrażając naszą opinię w sprawie senackiej inicjatywy ustawodawczej druk senacki nr 854 wkraść się lapsus całami. Adresatem tego pisma powinna być Komisja której Szanowny Pan przewodniczy. Przez nieuwagę, za co serdecznie przepraszamy zaadresowano wyłącznie do Pana Senatora Michała Seweryńskiego, Przewodniczącego Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Przepraszając za błąd druku prosimy Pana Senatora o potraktowanie wzmiankowanego pisma z dnia 11 maja b.r. jako odpowiedź na właściwy temat.

Z poważaniem

Z upoważnienia

WICEPREZES
Krajowego Zarządu

Jozeł Wąsacz

Kopię otrzymują:

1. Pan Senator Michał Seweryński
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka
Praworządności i Petycji
ul. Wiejska 6
00 – 902 Warszawa
2. Pan Senator Robert Mamątow
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6
00 – 902 Warszawa
3. Kazimierz Potocki – Prezes
Krajowy Zarząd

KU 168/15

ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH RP
ZARZĄD GŁÓWNY

Warszawa, 13 maja 2015 r.

00-372 Warszawa, ul. Foksal 16
tel. 22 826 51 47; 22 826 44 97; fax, 22 826 14 38
nasz znak: SK/0022/ 8 /15

KANCELARIA SENATU Kancelaria Ogólna
22. 05. 2015
Wpł. Nr dz. W / 168

**Pan
Piotr Zientarski
Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
w Senacie Rzeczypospolitej
Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący!

W odpowiedzi na pismo znak BPS/KU-034/854/14/15 z dnia 20 kwietnia 2015 r. w sprawie sporządzenia opinii dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw uprzejmie informujemy:

Uważamy, że krąg osób uprawnionych do świadczeń wynikających z ustawy o kombatantach... nie powinien być rozszerzany. Włączenie żołnierzy zastępczej służby wojskowej z lat 1949 – 1959 i z poboru w 1949 r. wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych, a także żołnierzy przymusowo zatrudnionych w batalionach budowlanych w latach 1949-1959 do beneficjentów ustawy o kombatantach... w naszym przekonaniu spowoduje deprecjację pojęcia kombatantstwa, represji doznanych przez Polaków podczas II wojny światowej jak również samego środowiska kombatanckiego.

Beneficjentami tej ustawy winny być wyłącznie osoby, które z narażeniem życia, w tragicznych wojennych warunkach walczyły z wrogiem podczas II wojny światowej bądź doznały bestialskich represji w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych

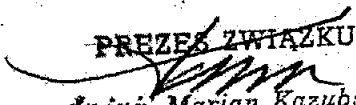
i ośrodkach zagłady, sowieckich łagrach, innych miejscach odosobnienia wymienionych w ustawie lub więzieniach PRL.

Ustawa *o kombatantach...*, jest w naszym przekonaniu, ustawą szczególną. „Poświęcona” została martyrologii obywateli polskich, którzy ponieśli najwyższe ofiary podczas II wojny światowej lub w okresie powojennym za działalność na rzecz niepodległości i suwerenności Ojczyzny. To ustawa, która wprowadziła Dzień Weterana. To wreszcie ustawa, na mocy której utworzono Korpus Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej.

Nie obniżając rangi represji dokonywanych na żołnierzach wymienionych art. 1 ust. 1 pkt 1) projektu zmiany ustawy *o kombatantach...* sądzymy, że nie powinni być oni beneficjentami tej ustawy.

Nadmieniamy również, że w rozdziale 4. Uzasadnienia, zatytułowanym „Skutki projektowanej ustawy” pominięto koszty finansowe wynikające z wprowadzenia do ustawy *o kombatantach...* zmiany w art. 12, polegającej na przyznaniu świadczeń pieniężnych (rent) i innych uprawnień (z wyłączeniem art. 23 b) przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. *o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin* (Dz.U. 2010 nr 101 poz. 648 z późn. zm.) osobom niezdolnym do pracy w związku z przymusowym zatrudnieniem, o których mowa w projektowanym art. 4 ust. 1a ustawy *o kombatantach*. Koszty te trudne są do oszacowania, ponieważ nie znana jest liczba osób niezdolnych do pracy w związku z zatrudnieniem w wyżej wymienionych miejscach. Koszty te, z racji wysokości podstawy wymiaru renty inwalidy wojennego jak i świadczeń dodatkowych (np. uprawnienia do bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz” oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej), mogą stanowić dla budżetu państwa znaczące obciążenie.

PREZES ZWIĄZKU

dr inż. Marian Kazubski